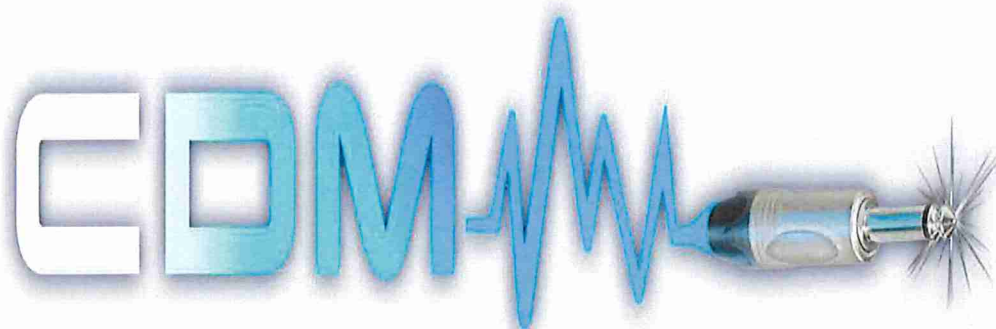

CEMU CENTRO DE MÚSICA MODERNA DE PONTEAREAS

CENTROS HOMOLOGADOS E AUTORIZADOS POLA:

CEDA CENTRO DE DANZA DE PONTEAREAS

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN,
CIENCIA, UNIVERSIDADES E
FORMACIÓN PROFESIONAL

· calle gavián, 2 baixo · calle redondela 13, baixo
PONTEAREAS - Telf: 618 186 137

cdm@cdmgalicia.com · www.cdmgalicia.com

***PROGRAMACIÓN DE LINGUAXE MUSICAL
(Grao profesional)***

Índice

1. Introducción	4
1.1 Marco Legal.....	4
1.2 Características do centro.....	5
1.3 Características do alumnado	6
2. Obxectivos xerais das ensinanzas musicais	6
2.1 Grao Profesional.....	6
3. Obxectivos específicos das ensinanzas musicais.....	8
4. Obxectivos, contidos e criterios de avaliación da materia de Linguaxe Musical.....	9
4.1 Grao profesional da materia de Linguaxe Musical	9
5. Metodoloxía.....	9
5.1 Principios metodolóxicos.....	9
5.2 Métodos didácticos.....	10
6. Atención á diversidade.....	11
7. Temas transversais	13
7.1 Educación en valores.....	13
7.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)...	14
8. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas	15
8.1 Actos institucionais.....	15
8.2 Cursos e clases maxistrais	16
8.3 Audicións	16
8.4 Outros.....	16
9. Secuenciación por cursos.....	18
9.1 Curso: 1º de grao profesional.....	18
9.1.1 Obxectivos	18
9.1.2 Contidos	18
9.1.3 Avaliación	20
9.1.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	23
9.1.5 Medidas de recuperación.....	23
9.1.6 Recursos didácticos.....	25
9.2 Curso: 2º de grao profesional.....	26
9.2.1 Obxectivos	26
9.2.2 Contidos	26
9.2.3 Avaliación	28
9.2.4 Medidas de recuperación	32
9.2.5 Recursos didácticos.....	33

10.	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica	34
11.	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento.	35
12.	 ANEXOS	
	35	
12.1	Probas de acceso 1º de grao profesional	35
12.2	Probas de acceso a outros cursos	35

1. Introducción

A presente Programación Didáctica de Linguaxe Musical está baseada na secuenciación dos obxectivos, contidos e criterios de avaliación ao longo dos seis de que consta o grao profesional, e foi realizada polo profesorado do departamento de Linguaxe musical de acordo co currículo oficial vixente para a materia e co proxecto educativo do centro, como así establecen os artigos 5º e 10º do capítulo II dos Decretos 198/2007 e 203/2007, do 27 de setembro, respectivamente.

Este documento inclúe, ademais dos obxectivos e contidos, a metodoloxía que se vai a seguir (indicando materiais e recursos didácticos que se empregarán), a avaliación e os seus tipos, procedementos e ferramentas (tanto da aprendizaxe coma da ensinanza e da propia programación), a atención á diversidade, e outras informacións que consideramos de interese e necesidade para levar a cabo o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Entendemos esta programación didáctica como un instrumento flexible, que permite adaptarse ás circunstancias concretas do alumnado en cada momento do seu proceso de aprendizaxe, pero ao mesmo tempo, tamén como marco de referencia que lle dá forma á nasa ensinanza garantizando que aqueles alumnos e alumnas dun mesmo nivel, e incluso con diferente profesorado, poidan acceder a unha ensinanza que favoreza a consecución dunhas competencias mínimas equiparables.

1.1 Marco Legal

Para a elaboración desta programación didáctica tivéronse en conta os seguintes documentos legais, clasificados atendendo á súa data de publicación, de menor a maior antigüidade:

- **ORDE do 29 de setembro de 2015** pola que se convocan os premios extraordinarios nas ensinanzas artísticas profesionais nas modalidades de música, danza e de artes plásticas e deseño na Comunidade Autónoma de Galicia, correspondentes ao curso 2014/15. DOG do 6 de outubro de 2015.
- **DECRETO 229/2011**, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG 21 de decembro de 2011.
- **CIRCULAR 15/2011** da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa pola que se ditan instrucións para determinados aspectos do funcionamento dos conservatorios elementais e profesionais de música e danza.
- **ORDE do 4 de agosto de 2011** pola que se desenvolve o Decreto 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento

Orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 18 de agosto de 2011.

- **DECRETO 223/2010**, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 19 de xaneiro de 2011.
- **ORDE do 28 de xullo de 2008**, pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música dispostas no Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 18 de agosto de 2008.
- **CIRCULAR 21/2008** da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se regula a avaliación e cualificación dos alumnos e das alumnas que cursan as ensinanzas elementais de música e danza dispostas nos decretos 196/2007, do 20 de setembro e 198/2007, do 27 de setembro, polos que se establece a ordenación das ensinanzas de grao elemental de danza e de música, respectivamente.
- **ORDE do 8 de febreiro de 2008**, pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música que se establecen na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG do 26 de febreiro de 2008.
- **DECRETO 198/2007**, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música. DOG do 25 de outubro de 2007.
- **DECRETO 203/2007**, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 31 de outubro de 2007.
- **CIRCULAR 9/2007** da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se ditan instrucións sobre o desenvolvemento das ensinanzas elementais e profesionais de música establecidas na Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación.

1.2 Características do centro

O Centro de Música Moderna C.D.M de Ponteareas crease no ano 1997, na rúa Redondela nº 13 de Ponteareas (Pontevedra). Na actualidade, o centro está ubicado na rúa Gavilán nº 2 con unhas instalacións que cumpren coa normativa requirida pola Xunta de Galicia para poder ser un centro autorizado.

O longo destes anos, en C.D.M moitos alumnos e alumnas prepararon satisfactoriamente as probas de acceso o ámbito superior.

C.D.M ten un rico calendario de actuacións para complementar a formación do alumnado, tanto no propio centro, como en concertos e festivais o aire libre.

O centro conta cunha capacidade para albergar uns 180 alumnos.

1.3 Características do alumnado

o D C...(.),M,.

Os alumnos proceden de toda Galicia, e as principais motivacións para estudar neste centro son:

-A calidade da ensinanza.

-A preparación das probas as ensinanzas superiores.

-O disfrute de poder tocar un instrumento disfrutando nas distintas agrupacións que propón o centro.

As expectativas de futuro do alumnado varían segundo o nivel en que se atopan, moitos deles queren adicarse a interpretación e a docencia.

No estudo individual do alumnado resalta o esforzo, a análise do repertorio e a comprensión do mesmo.

Como gran problema sobresa a falta de tempo, especialmente nos últimos anos, debido a gran cantidade de horas que o alumnado pasa no seu centro de ensinanza obligatoria. É de destacar que as preferencias do alumnado no seu tempo de lecer sigan relacionadas coa música, debido a importancia que dan a asistencia a concertos ou a escoita da mesma na casa.

2. Obxectivos xerais das ensinanzas musicais

2.1 Grao Profesional

O Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música, indica no artigo 2º que a súa finalidade é proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música, ordenándose en catre funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

Esta finalidade acádase ao longo dos seis cursos dos que consta este grao coa consecución dos seguintes obxectivos que aparecen enumerados no artigo 3º do mesmo Decreto:

- a) Habituar a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- b) Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
- c) Analizar e valorar a calidade da música.
- d) Coñecer os valores da música e optar polos aspectos xurdidos dela máis axeitados para o desenvolvemento persoal.
- e) Participar en actividades de animación musical e cultural que permitan vivir a experiencia de transmitir o gozo da música.

- f) Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- g) Coñecer e valorar o patrimonio musical como parte integrante do patrimonio histórico e cultural.
- h) Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base imprescindible na formación de futuros profesionais.
- i) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral, e a do galega en particular, como medio indispensable no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

!. Obxectivos específicos das ensinanzas musicais

A diferenza do Decreto 198/2007, que establece a ordenación do currículo das ensinanzas elementais, no Decreto 203/2007 de ordenación das ensinanzas profesionais recóllense no artigo 6º os obxectivos específicos destas, que serán desenvolvidos de xeito máis concreto no currículo de cada materia e que citaremos nos seguintes apartados deste mesmo punto.

Estes obxectivos específicos ou capacidades que deben ser adquiridos polo alumnado do grao profesional das ensinanzas de música son:

- a) Superar con dominio e capacidade crítica os contidos e os obxectivos formulados nas materias que compoñen o currículo da especialidade elixida.
- b) Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais, as súas características, as funcións e as transformacións nos contextos históricos.
- c) Utilizar o oído interno como base da afinación, da audición harmónica e da interpretación musical.
- d) Formar unha imaxe axustada das posibilidades e das características musicais de cada un, tanto a nivel individual como en relación co grupo, coa disposición necesaria para saber integrarse como un membro máis del ou para actuar como responsable do conxunto.
- e) Compartir vivencias musicais de grupo na aula e fóra dela que permitan enriquecer a relación afectiva coa música, a través do canto e da participación instrumental en grupo.
- f) Valorar o corpo e a mente para utilizar con seguridade a técnica e poder concentrarse na audición e na interpretación.
- g) Relacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo, nas vivencias e nas experiencias propias para acadar unha interpretación artística de calidade.
- h) Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento ou da voz de acordo coas exixencias das obras.
- i) Adquirir e demostrar os reflexos necesarios para resolver eventualidades que xurdan na interpretación.
- j) Cultivar a improvisación e a transposición como elementos inherentes á creatividade musical.
- k) Interpretar individualmente ou dentro da agrupación correspondente obras escritas en todas as linguaxes musicais, afondando no coñecemento dos estilos e das épocas, así como nos recursos interpretativos de cada un destes.
- l) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

Obxectivos, contidos e criterios de avaliación da materia de Linguaxe Musical

4.1 Grao profesional da materia de Linguaxe Musical

En canto aos elementos curriculares do grao profesional que serviron de base para a elaboración desta programación, estes pódense consultar no Anexo 11 do Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música

5. Metodoloxía

Na aprendizaxe da música é preciso un continuo entre as vivencias musicais naturais (expresión musical natural) e a presentación constante de novos contidos. A metodoloxía debe ser natural, integral e globalizadora, engarzando de xeito natural coas actividades cotiás do nena tódolos aspectos da educación musical.

Para dar reposta a todo o anterior, e de xeito xeral, as estratexias metodolóxicas adaptaranse ás características do alumnado e aos factores contextuais da clase, como son o número de alumnos no grupo, o tempo dispoñible e os espazos e recursos cosque se cante.

5.1 Principios metodolóxicos

Os principios que rixen a elaboración desta programación didáctica dotándoa de coherencia e sentido son:

- **Actividade:** A música se aprende facéndoa. Polo tanto, abordaremos a aprendizaxe da Linguaxe Musical a través dunha metodoloxía activa, en formato de obradoiro. Isto implica colaboración, compartir vivencias, practicar a autocrítica construtiva e fomentar o intercambio de opinións e experiencias.
- **Autonomía:** Cada alumno/a será orientado na adquisición progresiva de hábitos musicais, ensinándolle a traballar de forma independente e a tomar decisións por si mesmo.
- **Creatividade:** A través da elaboración de material propio, o alumnado irá construíndo o seu propio método, recompilando os resultados das tarefas propostas que en moitos casos consistirán en exercicios de creación.
- **Individualización:** Aínda que Linguaxe Musical é unha materia colectiva, procuraremos ter en conta en cada clase a dimensión persoal e afectivo social de cada alumno ou alumna.
- **Flexibilidade e diversidade de estratexias didácticas:** Co fin de

conseguir os obxectivos propostos poderemos realizar as adecuacións que fosen precisas na temporalización dos contidos.

- **Convivencia:** Ó ser a Linguaxe Musical unha materia colectiva que require dun continuo traballo en equipo, fomentárase en todo momento un clima de cordialidade e respecto entre o alumnado.
- **Significación:** Esta será unha das vías de motivación que empregaremos, presentando o que se aprende como algo que será útil neutras situacións, que terá aplicación reais. Para elo, empregaremos o xogo como ferramenta básica que responde ós desexos e curiosidades do alumno e serve ós aprendizaxes significativos.
- **Interdisciplinariade:** Buscaremos relacionar os contidos da nasa materia cos das outras materias do currículo que cursa o nasa alumnado para dotalos dunha maior significación

5.2 Métodos didácticos

Á hora de decidir os métodos didácticos para esta programación didáctica tivéronse en conta os seguintes enfoques:

- **Modelo constructivista:** Tomando como idea principal que o coñecemento é unha construción persoal na que o/a alumno/a elabora significados propios a partir duns coñecementos previos, a través dunha actividade intelectual e práctica.
- **Aprendizaxe significativa:** Este modelo de aprendizaxe está moi relacionado co constructivista, xa que a adquisición de coñecemento polo alumno realízase construíndo sobre os seus propios esquemas, sumando información sobre a que xa ten, que lle será útil para aplicar neutras situacións.

Para que esto se produza, debemos ter en conta ao longo de toda actividade:

- a) Que o alumnado teña unha boa actitude, algo que se consegue facéndolle ver que o que están a facer ten sentido, é dicir ten unha razón, unha finalidade, así como fomentando o bo clima de clase, a autoconfianza, etc.
- b) Que o que se ensine presente unha estrutura lóxica dentro da materia, enfocando o traballo de forma globalizadora.
- c) Que as novas aprendizaxes se relacionen cos coñecementos previos, é dicir, os contidos deben ter significatividade psicolóxica.
- d) Que sexan conscientes da importancia do estudo individual, fomentando o interese e o respecto polo hábito de estudo e ensinándolles a maneira de que ese tempo sexa eficiente.

6. Atención á diversidade

A diversidade constitúe un valor que enriquece e diversifica a realidade, esixindo no plano educativo unha maior atención por parte do profesorado.

É un feito que os alumnos que acceden a un conservatorio presentan diferenzas individuais e non todos os alumnos aprenden ao mesmo ritmo nin teñen as mesmas capacidades, polo que será labor do profesorado adecuar a práctica docente ás necesidades e características do alumnado.

Durante o proceso educativo hai alumnos que presentan necesidades educativas especiais por ser alumnos con dificultades de aprendizaxe, alumnos de altas capacidades, alumnos de incorporación tardía ou procedentes do estranxeiro ou alumnos cunhas determinadas condicións persoais ou de historia escolar.

Para dar resposta á diversidade, desde a clase de Linguaxe musical faremos en canto as seguintes pautas:

- Traballar con materiais abertos e flexibles, que plantexen diversas estratexias para o logro dos coñecementos.
- Ter en conta as diferenzas individuais e de grupo que se detectan na avaliación inicial: os intereses dos nenos, o contacto que tiveron coas actividades, as destrezas adquiridas, etc.
- Buscar orientación externa, de ser necesario, ca propio centro como mediador.
- Respetar o ritmo de aprendizaxe de cada alumno.
- Diversificar as actividades para lograr os obxectivos.
- Plantexar actividades de diferente dificultada e integrar aos alumnos na máis apropiada ao seu nivel.
- Fomentar a pedagogía do éxito, é dicir, valorar os pequenos logros de cada un e considerar positivamente o seu proceso de aprendizaxe.
- Potenciar o traballo das actitudes para lograr o respecto de todos

A nasa programación didáctica intentará establecer os instrumentos necesarios, en consonancia cos outros documentos do centro, para lograr unha educación musical comprensiva e de calidade.

Algunhas medidas de atención á diversidade que podemos xestionar desde o Departamento de Linguaxe musical son:

- Adecuación da organización e xestión da aula ás características do alumnado.
- Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.
- Reforzo educativo e clases de apoio do profesorado con dispoñibilidade horaria.

Dentro da diversidade podemos distinguir entre:

1. Necesidades permanentes: son aquelas que derivan dunha condición física ou psíquica para toda a vida (invidentes, asmáticos, disléxicos, síndrome de Williams, autismo, TDAH, etc...). En relación a estes alumnos hai que ter en conta que, para acceder ás ensinanzas de Réxime Especial, veñen de superar unha proba de aptitude (ou de nivel, segundo o curso ó que accederan).
2. Necesidades temporais: son aquelas que só afectan ó alumno durante un determinado período de tempo pero que á hora de avaliar poden impedir que cumpra cos obxectivos da materia nun ou varios aspectos. Poden xurdir en calquera momento do curso.

No momento en que se detecten alumnos con algunha destas necesidades pararemos en marcha o seguinte protocolo de actuación:

1. Poñelo en coñecemento do titular do alumno e do equipo directivo.
2. Contactar coa familia do alumno para obter información e a documentación necesaria (diagnóstico, medicación, rehabilitación, etc...)
3. Facer constar no seguimento mensual da programación as necesidades detectadas e medidas adoptadas nos casos debidamente documentados (redistribución da aula, adaptación de materiais, clases de reforzo, etc...)

Os alumnos /as con necesidades educativas especiais deberían ter opción a clases de reforzo educativo no propio centro. A materia de Pedagogía está adscrita ó departamento de Linguaxe Musical, polo que no caso de dispoñibilidade horaria o departamento disporá de horas de Reforzo Educativo repartidas en tramos de media hora cada un.

7. Temas transversais

A nosa materia tamén trata esta serie de elementos transversais que son abordados desde cada unha das diferentes asignaturas que comprenden o currículo das ensinanzas de réxime especial de música, e que nos dan a oportunidade de reflexionar sobre a dimensión máis persoal da educación.

7.1 Educación en valores

Á hora de abordar a educación en valores seguiranse as seguintes consignas:

- A **educación ambiental** tratarémola a través do coidado pola produción excesiva de sons por parte do alumnado, a concienciación sobre contaminación acústica, e a través da importancia que se lle debe de dar ao silencio como marco de calquera actividade musical.
- En canto á **educación para a saúde**, abordarémola a través da práctica corporal, aprendendo a apreciar e valorar o propio corpo e as súas posibilidades de movemento, tendo en conta e incidindo sobre a educación postural e a adquisición dun correcto tono muscular. Ademais, a música, polos seus compoñentes afectivos, fisiolóxicos e intelectuais, tamén incide de forma positiva no equilibrio persoal e anímico das persoas.
- No referente á **educación para a igualdade de sexos**, partiremos de que a música non está relacionada co sexo do alumnado, e de que toda actividade musical en grupo partirá do principio de integración, de colaboración e de respecto mutuo entre os integrantes da clase independentemente do sexo ao que pertencen.
- A **educación para a paz e a tolerancia** traballarase a partir de pezas doutras culturas e das relacións que se establezan coas persoas da contorna.
- A **educación para o lecer** traballarase a partir do concepto productivo do ocio, a través da asistencia a concertos, audicións, recitais e outras actividades culturais, ademais de fomentar a escoita de música e a lectura de libros relacionados co traballado en clase.
- En canto á **educación do consumidor** trataremos que o alumnado adquira unha actitude crítica ante o fenómeno musical, axudándolles a forxar un criterio á hora de decantarse por diferentes versións, e propiciando dese modo un aumento da súa capacidade de elección á hora de consumir música.
- Para rematar, a **educación moral e cívica** abordarémola ao ter presente o respecto ás normas e a necesidade da súa existencia como poden ser á hora de cantar ou tocar en grupo: a entrada simultánea, o mantemento do plano sonoro adecuado, a actitude de escoita e res-

peto aos demais... Todas estas normas estarían referidas aos compañeiros, ao material da aula, ao profesor, etc.

7.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

Hoxe en día é difícil pensar nun modelo pedagóxico que non se complementa cos recursos tecnolóxicos, permitindo unha formación máis completa e posibilitando unha renovación na pedagogía e na didáctica. A educación ten que avanzar ao paso da sociedade co fin de enriquecerse mutuamente.

O Departamento de Linguaxe musical conta con dúas aulas equipadas con pizarra dixital que se empregan habitualmente como soporte audiovisual ás explicacións, blogs de clase, para a realización de exercicios interactivos, edición e visualización de partituras, escoita de música e visualización de vídeos, entre outras.

Resultan tamén moi útiles para a realización de actividades de reforzo do alumnado na casa, xa que permiten que practique ó seu ritmo, sen a supervisión do profesor e, en moitos casos, con corrección inmediata.

O Departamento de Linguaxe musical dispón de recursos propios elaborados por diferentes profesores do Departamento, e que se deteñan no apartado de recursos.

!,Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

Dentro da Sección 11 do Proxecto Educativo de Centro do noso conservatorio, referente ás normas de organización e funcionamento, e concretamente no título cuarto do capítulo 4, establécese que estas actividades se poderán clasificar en actos institucionais, cursos e clases maxistrais, audicións e outros.

A organización de todas as actividades extraordinarias e complementarias do conservatorio correspóndenlle, como norma xeral, ao Equipo de Actividades Culturais e á Vicedirección como coordinadora do dito equipo. Para todas estas actividades agás as audicións de aula (non sendo casos especiais que así o requirán), establecerase un plan de actuación que pode ser consultado no artigo 36º do título cuarto da sección do Proxecto Educativo do Centro anteriormente citado.

O alumnado de Linguaxe musical terá o dereito de asistir, aínda que non a abriga, ás actividades culturais e de promoción das ensinanzas que se organicen dende o Departamento.

Dende o curso 2014-2015 o alumnado de Linguaxe musical de grao elemental ten a posibilidade de participar no Coro de grao Elemental.

8.1 Actos institucionais

No curso académico 2003/2004 decidiuse iniciar a institucionalización dunha serie de concertos, de xeito que pasaran a formar parte da programación estable do centro. Seguindo esta liña de continuidade, as posibles participacións do Departamento de Linguaxe musical serían nos seguintes actos:

- Concerto de apertura do Curso Académico: Terá lugar ao inicio do curso.
- Concertos Benéficos: en colaboración con entidades benéficas, coa posibilidade de recadación de donativos. Así mesmo, intentarase celebrar fóra do centro, nalgún lugar que garanta a maior difusión posible.
- Ciclos de concertos, como por exemplo o Ciclo de Primavera onde cada ano se convida a solistas e agrupacións tanto externas como con participación dalgún membro do claustro.
- Acto de graduación: Alumnado que remata os estudos do 4º curso do grao elemental e o 6º curso do grao profesional.
- Semana das Letras Galegas, organizada polo ENDL.

Ademais das actividades que se realicen no seo do propio centro, intentarase celebrar concertos en salas ou espazos que permitan unha maior proxección da nosa tarefa profesional.

8.2 Cursos e clases maxistrais

Os cursos ou clases maxistrais que se desexen organizar, unha vez aprobados no seo do departamento correspondente trasladaranse ao Consello Escolar onde se debaterán, e se son autorizados pasarán a ter a consideración de actividades extraescolares ou complementarias do centro.

No caso de que o Departamento de Linguaxe musical teña algunha proposta, esta deberá ser tratada no mes de setembro e será incluída na Programación Xeral Anual. As propostas posteriores a esta data, poderán terse en conta, sempre que sexan autorizadas polo Consello Escolar.

No caso de haber orzamento para as actividades, será o Consello Escolar quen estableza os criterios de distribución do mesmo.

8.3 Audicións

Atendendo ao que se contempla nos currículos de Grao Profesional, cada departamento organizará audicións de alumnos que se celebrarán de forma continuada ao longo do curso. Ditas audicións serán públicas e se realizarán en tres períodos ao longo do curso, coordinadas pola Vicedirección.

Solicitarase dos departamentos colaboración para a elaboración de calendarios coas propostas de datas para as diferentes audicións que se queiran organizar ao longo do curso. Estas propostas serán estudadas pola Vicedirección para poder adxudicar datas, espazos e horarios definitivos.

O Departamento de Linguaxe musical organizará audicións, ao longo do curso nas que o alumnado poderá participar como mostrado traballo realizado na clase, interpretando a ou as obras que o seu profesor lle asigne, sexa en grupo ou como solista.

8.4 Outros

O centro colabora con entidades públicas e privadas participando en eventos organizados por estas", ou os concertos pedagóxicos para colexios, entre outros, nos que o Departamento de Linguaxe musical podería propoñer alumnado para a súa inclusión nestas actividades.

O Departamento de Linguaxe musical organiza e/ou participa cada ano nas seguintes actividades:

- Club de lectura: Alumnado de LM que participa formando parte do club de lectura do centro, dirixido por unha profesora do departamento de LM, e que consiste na lectura, escritura e representación durante a semana das letras galegas (en colaboración co departamento de normalización lingüística), de pezas teatrais-musicais creadas polo propio club.
- Panxoliñadas: actuacións de diferentes grupos de alumnos do Departamento no hall de entrada do conservatorio durante a semana anterior ás vacacións de Nadal.

- No Bico un Cantar: actividade organizada polo Consello da Cultura Galega e adicada cada ano a un autor galega.
- Concerto Solidario: o alumnado participante interpreta unha serie de cancións nun concerto adicado a unha asociación ou ONG.

9. Secuenciación por cursos

A continuación desenvólvese a programación didáctica de Linguaxe musical do grao profesional por cursos.

9.1 Curso: 1º de grao profesional

9.1.1 Obxectivos

- Compartir vivencias musicais en grupo valorando a participación e a colaboración.
- Apreciar a música como linguaxe universal, cunha actitude aberta ás novas tendencias.
- Coñecer a evolución histórica dos elementos da linguaxe musical.
- Adquirir a capacidade de análise dos elementos da linguaxe musical nas obras para facer posible a total comprensión no seu marco histórico.
- Interpretar correctamente tódolos signos gráficos musicais.
- Adquirir a capacidade de expresarse mediante a voz e o propio instrumento aplicando os coñecementos da linguaxe musical.
- Recoñecer mediante a audición e a lectura elementos harmónicos e formais cada vez máis complexos.
- Conseguir a flexibilidade rítmica que permita abordar a música do século XX.
- Utilizar a disociación motriz e auditiva necesaria para executar ou escoitar ritmos e melodías simultáneas.
- Acadar un grao de memoria musical que permita a apreciación global do feito musical.
- Lograr corrección na escritura a unha e varias voces.
- Afianzar e desenvolver hábitos de estudo que propicien unha interpretación consciente.

Contidos

Ritmo e Métrica:

- Compases simples de unidade redonda, branca, negra, corchea e semicorchea.
- Compases compostos de unidade negra con punto e corchea con punto.
- Práctica de cambios de compás con unidades iguais ou diferentes.

-Aplicación de equivalencias e interpretacións metronómicas indicadas.

-Fórmulas rítmicas: todas as figuras e os seus silencios en todas as combinacións posibles.

-Cambios de acentuación que provoquen: síncope, silencios, notas a contratempo, etc.

-Recoñecemento e práctica de grupos de valoración especial:

1. Todo tipo de grupos regulares e irregulares nun tempo ou fracción de tempo.

2. Grupos regulares e irregulares en varios tempos: Dobrete en tres, Tercina en dous e catro.

-Improvisación e creación sobre esquemas rítmicos establecidos ou libres.

Lecto-Escritura:

-Lectura e escritura horizontal en clave de sol e fa en 4ª coas dificultades rítmicas, compases e indicacións metronómicas traballadas no curso.

-Lectura de acordes nas claves de Sol e Fa en cuarta.

-Coñecemento e práctica de normas de escritura melódica, harmónica, e de abreviaturas.

-Práctica de lectura interválica de notas sen clave.

-Identificación e escritura de notas no seu correcto rexistro.

-Práctica de lectura expresiva: Lectura de elementos expresivos tales como: dinámicas, agónica, articulacións que impliquen cambios de acentuación, dentro dun compás ou de un a outro compás, etc.

-Práctica de técnicas de escritura.

Melódico-Harmónicos:

-Práctica da entoación nas tonalidades maiores e menores ata catre alteracións propias con enriquecemento mediante flexións, e modulacións ós tons homónimos, da dominante e da subdominante, con acompañamento de piano, de percusión ou a capella.

--Práctica de interválica pura. Intervalos maiores, menores e xustos, 4ªA (ou 5ª0);

-Entoación de triadas maiores, menores, aumentadas, diminuídas, sus2 e sus4

Auditivos:

-Práctica de memorización previa á escritura de frases ou fragmentos progresivamente máis amplos.

-Recoñecemento, memorización e escritura de fragmentos en diferentes alturas e tonalidades: nas tonalidades maiores e menores ata 4 alteracións propias, incluíndo escalas modais, escala maior (natural) e

menores (natural, harmónica e melódica), con enriquecemento mediante modulacións ós tons homónimos e da dominante.

-Escritura de ditados rítmico-melódicos:

1. a unha voz: tonais, ditado con fórmulas rítmicas preestablecidas, modais.

-Identificación auditiva de intervalos melódicos, e harmónicos.

-Identificación auditiva de acordes tríadas en estado fundamental e con inversións.

-Recoñecemento auditivo das escalas resultantes do modo maior.

Teóricos e analíticos

-Intervalos: diversas clasificacións dos intervalos (ascendentes-descendentes, melódicos-harmónicos, simples-compostos, etc.). Clasificación numérica, especies, inversións, ampliación e redución. Intervalos harmónicos: consonancias e disonancias.

-Dobres alteracións.

-Construción, cualificación, identificación e inversión de acordes: perfectos maiores e menores, tríadas aumentadas e diminuídas, de sétima de Dominante. Acordes tonais.

-Cifrado americano.

-Cadencias: conclusivas: Auténtica perfecta e imperfecta, plagal, terceira picarda, e, suspensivas: rota, semicadencia (de dominante e de subdominante).

-Enharmonías: notas, intervalos, tons, escalas e acordes.

-Normas de escritura musical: plicas, barrado, silencios, alteracións, puntos, articulacións.

-Notas estrañas: notas de paso, bordaduras (floreos), apoiatura.

-Escalas: diatónicas (maior, menor natural, harmónica e melódica), escalas modais modernas, escala cromática, pentatónica maior e menor, escala blues.

9.1.3 Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexerase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de cualificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sen limitarse unicamente á cualificación trimestral ou final.

9.1.3.1 Criterios de avaliación

- Manter o pulso percutindo ou interiorizando durante períodos de silencio intercalados nunca audición ou durante o seguimento dunha partitura. Trátase de avaliar a interiorización do pulso que permita unha execución correcta individual ou en conxunto.
- Recoñecer ou executar vocalmente, xunto coa lectura das notas ou mediante a percusión, fragmentos rítmicos con suxeición ás indicacións metronómicas e ás equivalencias indicadas, nun tempo establecido. Trátase de avaliar a capacidade de encadear as fórmulas rítmicas estudadas, a aplicación correcta de calquera equivalencia nos cambios de compás e a interiorización aproximada das velocidades metronómicas.
- Entoar repentinando e aplicando indicacións expresivas, unha melodía ou canción tonal, sen ou con acompañamento que non inclúa a melodía. O obxecto é comprobar a capacidade do alumno para aplicar as técnicas de entoación e a xusteza de afinación, así como a consciencia das características tonais.
- Identificar auditivamente e entoar os intervalos melódicos citados nos contidos. Trátase de comprobar o dominio da intervállica para a súa aplicación a estruturas tonais ou atonais.
- Identificar intervalos harmónicos (citados nos contidos) e escribilos no seu rexistro correcto. Trátase de comprobar a capacidade de percepción simultánea de dous sons en diferentes relacións intervállicas e a identificación de diferentes rexistros sonoros.
- Identificar e reproducir por escrito fragmentos musicais escoitados a unha voz coas características melódicas sinaladas no apartado correspondente. Trátase de avaliar a capacidade de relacionalo feito musical coa representación gráfica.
- Presentar os traballos encomendados polo profesor/a nos prazos establecidos cunha correcta presentación e caligrafía.

9.1.3.2 Mínimos esixibles

-Ler a primeira vista exercicios de ritmo e lectura con soltura e corrección cos elementos rítmico-melódicos descritos nos cursos anteriores así como os novos indicados a continuación. Avaliarase:

-O sostemento do pulso.

-A correcta marcación dos compases ($\frac{2}{2}$, $\frac{3}{2}$, $\frac{4}{2}$).

-A precisión rítmica, cambios de compás que impliquen cambio de pulso

- Subdivisión binaria: fusa, cinquillo, setillo, tresillo irregular, tresillo en 2, dosillo en 3.
- Subdivisión ternaria: silencio de semicorchea, dosillo irregular
- A soltura e velocidade na lectura de notas:
- Clave de sol e de fa en 4ªcos contidos rítmicos descritos nos apartados anteriores.
- Entoar correctamente as escalas diatónicas e o arpejo de tónica das tonalidades ata catre alteracións.
- Entoar os acordes de tónica, dominante e subdominante nas tonalidades mencionadas no apartado anterior.
- Entoar exercicios melódicos nas tonalidades mencionadas con acompañamento e a cappella, con intervalos de 2ªM-m; 3ªM-m; 4ªX, 5ªX, 8ªX, 6ª diatónica (dentro da tonalidade) e 7ªm (fun- ción de sétima de dominante) e xiros melódicos dos arpejos de tónica, dominante e subdominante, floreos e notas de paso cromáticas, dobres floreos, apoiaturas, modulacións ao homónimo e a relativo.
- Resolver correctamente cuestións básicas de teoría de xeito oral ou escrito: intervalos simples e a súa inversión, os modos xónico, dórico, frigio, lidio, mixolidio, eólico, locrio, a pentatónica maior e menor, tipos de cadencias (auténtica, plagal, rota, semicadencia), triada maior, menor, aumentada e diminuída, sétima de dominante con inversións, alteracións dobres, notas enharmonicas, compases dispares e de amalgama, relación entre as claves.
- Realizar correctamente ditados rítmico-melódicos a unha voz cos elementos rítmico-melódicos traballados no curso.

9.1.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

O profesor debe:

- Observar no alumnado os coñecementos, habilidades, aptitudes, destrezas e valores.
- Observar a súa soltura na imitación de modelos: lectura, interpretación, entoación, etc.
- Observar o xeito de recibir a instrución directa por parte do profesor.
- Inducir ó alumno a analizar e reflexionar sobre as súas propias actuacións axudándolle a comparalas.
- Demostrar unha aprendizaxe globalizada coa interrelación de tódolos elementos sinalados anteriormente.

A avaliación será planificada, polo que deberase levar a cabo:

- no principio (a avaliación diagnóstica) para coñecer o punto de partida dos alumnos nas diferentes facetas que ateen á materia.
- durante o proceso (avaliación formativa) para obter información sobre a evolución do alumno e tamén do proceso educativo, para así poder detectar erros que poidan ser corrixis.
- final (avaliación sumativa), na que se determina si o alumno acadou os

obxectivos propostos e si o proceso foi eficaz. A avaliación será continua e se seguirá diariamente a evolución do alumnado no cader- no do profesor.

As ferramentas de avaliación que se empregarán son:

- Observación da actitude do alumno ou alumna.
- Análise dos seus traballos de clase, orais e escritos.
- A súa participación e comportamento nas clases.
- As probas específicas que se consideren necesarias.

9.1.3.4 Criterios de cualificación

A materia de linguaxe musical divídase en catro apartados principais de contidos, lectura rítmica, entoación, teoría e audición-ditado.

Polo tanto o primeiro e principal criterio de cualificación será a correcta consecución deses contidos, dende o mínimo exixible que suporá unha puntuación de 5 ate a máxima excelencia en cada un deses catro apartados.

No caso de que o alumno supere os mínimos esixibles, a cualificación da materia de Linguaxe musical será a media ponderada das cualificacións obtidas nos catro apartados nos que se divide a materia: lectura rítmica (40%), entoación (25%), audición editado (15%) e teoría (10%).

9.1.4 Criterios para a concesión ampliación de matrícula

O procedemento para a concesión de ampliación de matrícula será o recollido no PEC.

O alumnado proposto para ampliación de matrícula deberá superar unha proba de Linguaxe musical que consistirá nun ou varios exercicios de cada un dos catro apartados nos que se divide a materia (lectura rítmica, entoación, teoría e ditado) tomando sempre como referencia os libros de texto vixentes.

A cualificación outorgada corresponderá á suma da parte proporcional da nota obtida en cada un deses apartados (40% lectura rítmica, 25% entoación, 15% audición e ditado e 10 % teoría).

9.1.5 Medidas de recuperación

Estas medidas serán de aplicación no caso de que o alumno non acade a cualificación mínima para aprobar por non ter cumpridos os obxectivos mínimos ou faltar reiteradamente ás clases.

9.1.5.2 Procedementos de recuperación ordinarios

9.1.s.2.1 No caso de alumnos coa materia pendente, aínda que estean matriculados nos dous cursos, asistirán obrigatoriamente ó curso inferior. Só no caso de que o profesor vexa posible a recuperación da materia antes da fin de curso, recomendarase a asistencia a ambos cursos, podendo deixar de asistir ó curso inferior no momento que sexa avaliado positivamente deste. Cando o profesor da materia pendente non sexa o mesmo que a do curso actual, farase constar no seguimento mensual da

programación a evolución do alumno na materia pendente.

9.1.5.2.2 O alumnado que non acade a cualificación mínima de 5 na primeira ou segunda avaliación será informado ó longo do curso das medidas de recuperación adecuadas segundo o caso como pode ser a asistencia a titarías, clases de reforzo, fichas de exercicios de reforzo, recuperación de traballos atrasados, etc...

9.1.5.2.3 O alumnado que falte reiteradamente ás clases terá dereito a dúas probas, unha ordinaria e outra extraordinaria no caso de non superar a ordinaria.

9.1.5.3 Proba ordinaria

No caso de non acadar os mínimos esixibles ou ter faltado ás clases, o alumnado terá dereito a unha avaliación alternativa nos dez días anteriores á avaliación do terceiro trimestre, que será a que o/a profesor/a considere oportuna segundo os diferentes casos.

Os alumnos serán cualificados polo seu profesor ou profesora logo de realizada a proba, proba á que poderán asistir outros profesores do departamento en calidade de observadores coordinados pola xefatura do mesmo, que á súa vez actuará en coordinación coa xefatura de estudos.

O alumnado implicado deberá realizar unha proba teórico-práctica en unha ou varias sesións en datas e horas que se indicarán no momento oportuno. Dita proba constará de varias partes correspondentes ás distintas seccións de contidos da programación vixente para o presente curso, tendo en conta os obxectivos e criterios de avaliación reflectidos na mencionada programación (dispoñible na páxina web do centro, na conserxería ou solicitándoa directamente á xefatura de departamento).

O alumnado deberá demostrar o seu coñecemento de todos e cada un dos contidos mínimos (tamén reflectidos na programación) do curso correspondente.

Procedemento da proba

O alumnado implicado realizará un ou varios exercicios de cada un dos catro apartados nos que se divide a materia (lectura rítmica, entoación, teoría e audición-ditado) tomando sempre como referencia os libros de texto vixentes.

Cualificación do exame da proba ordinaria:

A cualificación outorgada corresponderá á suma da parte proporcional da nota obtida en cada un deses apartados (40 lectura rítmica, 25% entoación, 15% ditado e 10% teoría).

9.1.5.4 Proba extraordinaria

O alumnado que na avaliación ordinaria non acade a cualificación mínima de 5 por non ter cumprido cos mínimos esixibles terá dereito a unha proba extraordinaria.

Os alumnos serán cualificados polo seu profesor ou profesora da materia pendente logo de realizado un exame. Nesta proba os alumnos e alumnas deberán

demostrar o coñecemento de tódolos aqueles conceptos que estean especificados no correspondente informe que irá anexo ó boletín de cualificacións. No devandito anexo estará especificado tamén o procedemento do exame. O alumnado deberá acollerse ós libros de texto vixentes durante o curso. Os criterios de cualificación serán os mesmos que na convocatoria ordinaria ordinaria.

9.1.6 Recursos didácticos

Os recursos desexables en calquera aula de Linguaxe musical son: piano, instrumental Orff, equipo de son con altosfalantes, ordenador con conexión a internet e canón de video, micrófono para gravación de son e/ou cámara de video e pizarra dixital Dado que non tódalas aulas dispoñen do mesmo equipamento o uso dos recursos quedará supeditado á súa dispoñibilidade.

O libro de texto a empregar será "Ritmo y Lectura 2 e 3" de Encarnación López Arenosa. Ed. Real Musical

Obxectivos

- Entoar melodías tonais en calquera tonalidade, con posibles modulacións
- Entoar intervalos de 2ª, 3ª, 6ª e 7ª Maiores e Menores e de 4ª, 5ª e 8ª Xustos, Aumentados e Diminuídos, fora do contexto tonal.
- Entoar melodías tonais transportando a calquera tonalidade.
- Ler con axilidade fragmentos escritos:
 - En clave de sol e de fa en 4ª coas fórmulas rítmicas e compases traballados.
 - Ler horizontal e verticalmente fragmentos en clave de sol e de fa en 4ª.
- Desenvolver unha correcta caligrafía musical, na que se consideren todos os elementos gráficos da escritura musical tradicional.
- Escribir correctamente fragmentos musicais: en un ou dous pentagramas ou incluíndo varias voces no mesmo pentagrama (divisi).
- Obter a disociación motriz necesaria para entender e realizar as melodías e ritmos simultáneos que se traballan no curso.
- Recoñecer auditivamente e escribir fragmentos musicais similares ós do apartado A) utilizando diferentes instrumentos:
 - A unha e dúas voces.
 - Intervalos citados no apartado segundo dos obxectivos.
- Adquirir os coñecementos teóricos suficientes para comprender todos os conceptos incluídos nesta programación.
- Lectura a primeira vista.

Contidos**Rítmicos:**

- Repaso de todos os compases traballados nos cursos anteriores.
- Mixtos en estruturas regulares e irregulares, tamén con métrica indicada, incluíndo figuras ata a semicorchea e o seu silencio.
- Compases irregulares.
- Combinacións básicas de figuras e silencios cos grupos de valoración especial.
- Rítmicas características básicas de diferentes formas populares ou tradicionais.
- Equivalencias pulso = pulso e figura = figura

- Polirritmias e Polimetrías.
- Obstínatos rítmicos.
- Valoración especial: tresillo en dous/catro tempos, cuatrillo en tres tempos, cinquillo en dous/tres tempos, setillo en dous tempos.
- Lecto-escritura:
 - Lectura rítmica e escritura na clave de sol con de todos os elementos descritos no apartado de ritmo.
 - Lectura intervállica relativa de notas sen clave.
 - Lectura e escritura horizontal e vertical nas claves de sol e fa en cuarta en un e dous pentagramas.
- Práctica de lectura a primeira vista.
- Práctica de escritura de fragmentos musicais axeitados aos contidos do curso.

Melódico-Harmónicos

- Intervalos melódicos e harmónicos de segunda, terceira, sexta e sétima maiores e menores, de cuarta, quinta e oitava xustas e de cuarta e quinta aumentados e diminuídos, dentro dun contexto melódico.
- Intervállica pura cos intervalos citados.
- Cuatriadas: maior con sétima, menor con sétima, dominante con sétima, semidisminuido con sétima, diminuido con sétima e menor con sétima maior.
- Inversión dos acordes triadas.
- Funcións tonais:
 - Cuatríada de sétima de dominante.
 - As dominantes secundarias.
 - Aplicación de baixos harmónicos a melodías propostas.
- Continuación do traballo iniciado no Grao Elemental e no 1ª curso do Grao Profesional de coñecemento da voz, e dos diferentes rexistros: clasificación, exercicios de relaxación, respiración, e vocalización..

Auditivos

- Práctica da memorización de fragmentos rítmicos, melódicos e melódico-rítmicos.
- Realización escrita e cantada de ditados a unha e dúas voces utilizando diferentes instrumentos.
- Cantar os arpexios.: maior con sétima, menor con sétima, dominante con sétima, diminuido con sétima, semidisminuido con sétima e menor con sétima maior.
- Cantar as escalas: menor melódica, menor armónica, lidia b7, mixolidia b13 e alterada así como repasar as escalas que saen do modo maior.

-Identificación de acordes e estruturas harmónicas.

Teóricos

-Os compases. ritmo e métrica: repaso de compases regulares simples e compostos. Compases: mixtos.

-Repaso de intervalos e tonalidades. Consonancia e disonancia.

-A forma musical, sintaxe musical: melodía (motivo, semifrase, frase, período, deseño, tema, progresión, imitación).

-A harmonía: estrutura e formación de acordes de 3 e 4 sons. Repaso de conceptos: estado, natureza. Inversións dos acordes. Cifrado americano. Funcións tonais básicas.

-Normas de escritura: Coñecemento e práctica das normas da escritura melódica e harmónica.

-As escalas: maior natural, menor harmónica e melódica, escalas modernas (xónica, dórica, frigia, lidia, mixolidia, eólica e locria), escalas pentatónicas maior e menor, escalas de tons (do e do diése) e escala cromática (ascendente e descendente). Achegamento a outras escalas menos habituais.

Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexerase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultada de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de cualificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sen limitarse unicamente á cualificación trimestral ou final.

9.2.31 Criterios de avaliación

- Recoñecer ou executar vocalmente, xunto coa lectura das notas ou mediante a percusión, fragmentos rítmicos, de aproximadamente dezaseis compases con suxeición ás indicacións metronómicas e ás equivalencias indicadas. Trátase de avaliar a capacidade de encadear as fórmulas rítmicas estudadas, a aplicación correcta de calquera equivalencia nos cambios de compás e a interiorización aproximada de diversas indicacións metronómicas.

- Entoar repentizando unha melodía ou canción tonal con ou sen acompañamento, de aproximadamente oito compases, que inclúa os intervalos, tipos de escala, alteracións accidentais e as modulacións citadas nos contidos correspondentes ó curso, aplicando indicacións expresivas. O obxecto é avaliar o grao de afinación e consciencia das características tonais, modais, etc. do fragmento. O acompañamento non debe reproducir a melodía.
- Identificar auditivamente (número e especie) e entoar intervalos melódicos de 2ª, 3ª, 6ª e 7ª maiores e menores; 4ª, 5ª e 8ª xustas; en series de intervalos ou nunha sucesión melódica. Trátase de comprobar o dominio da intervállica para a súa aplicación a estruturas tonais ou atonais.
- Identificar os arpexios con sétima de maneira tanto melódica como armónica.
- Identificar as escalas resultantes do modo maior e da escala menor melódica.
- Identificar intervalos harmónicos e escribilos no seu rexistro correcto, en series de intervalos coa mesma nota no baixo ou con notas diferentes. Trátase de comprobar a capacidade de percepción simultánea de dous sons en diferentes relacións intervállicas.
- Reproducir por escrito fragmentos musicais escoitados, de oito compases aproximadamente, a unha e dúas voces, cunha característica melódica sinalada no apartado de entoación. Trátase de avaliar a capacidade de relacionalo feito musical coa súa representación gráfica.
- Presentar os traballos encomendados polo/a profesor/a nos prazos establecidos cunha correcta presentación e caligrafía.

9.2.3.2 Mínimos esixibles

Ler a primeira vista exercicios de ritmo e lectura con soltura e corrección nos compases que se traballan no curso. Avaliarase:

O sostemento do pulso.

A correcta marcación dos compases.

A precisión rítmica, cambios de compás que impliquen cambios de pulso, lectura sen compasear

Ler grupos de valoración especial regulares e irregulares.

Ter soltura e velocidade na lectura de notas:

Clave de sol e de fa en 4ª cos contidos rítmicos propios do curso

Entoar correctamente as escalas diatónicas.

Entoar todos os arpexios triada e cuatriada.

Entoar a primeira vista exercicios de intervállica pura con intervalos xustos, maiores e menores.

Resolver correctamente exercicios de teoría que inclúan os contidos do curso.

Realizar correctamente ditados melódico-rítmicos a unha e dúas voces.

Entoar melodías tonais.

9.2.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

O profesor debe:

- Observar no alumnado os coñecementos, habilidades, aptitudes, des- trezas e valores.
- Observar a súa soltura na imitación de modelos: lectura, interpretación, entoación, etc.
- Observar o xeito de recibir a instrución directa por parte do profesor.
- Inducir ó alumno a analizar e reflexionar sobre as súas propias actuacións axudándolle a comparalas.
- Demostrar unha aprendizaxe globalizada coa interrelación de tódolos elementos sinalados anteriormente.

A avaliación será planificada, polo que deberase levar a cabo:

- no principio (a avaliación diagnóstica) para coñecer o punto de partida dos alumnos nas diferentes facetas que ateen á materia.
- durante o proceso (avaliación formativa) para obter información sobre a evolución do alumno e tamén do proceso educativo, para así poder detectar erros que poidan ser corrixidos.
- final (avaliación sumativa), na que se determina si o alumno acadou os obxectivos propostos e si o proceso foi eficaz. A avaliación será continua e se seguirá diariamente a evolución do alumnado no cader- no do profesor.

As ferramentas de avaliación que se empregarán son:

- Observación da actitude do alumnado.
- Análise dos seus traballos de clase, erais e escritos.
- A súa participación e comportamento nas clases.
- As probas específicas que se consideren necesarias.

9.2.3.4 Criterios de cualificación

A materia de linguaxe musical divídase en catre apartados principais de contidos, lectura rítmica, entoación, teoría e audición-ditado.

Polo tanto o primeiro e principal criterio de cualificación será a correcta consecución deses contidos, dende o mínimo exixible que suporá unha puntuación de 5 ate a máxima excelencia en cada un deses catro apartados.

No caso de que o alumno supere os mínimos esixibles, a cualificación da materia de Linguaxe musical será a media ponderada das cualificacións obtidas nos catre apartados nos que se divide a materia: lectura rítmica (40%), entoación (25%), audición editado (15%) e teoría (10%).

9.2.4 Medidas de recuperación

Estas medidas serán de aplicación no caso de que o alumno non acade a cualificación mínima para aprobar por non ter cumpridos os obxectivos mínimos ou por faltar reiteradamente ás clases.

9.2.4.2 Procedementos de recuperación ordinarios

9.2.4.2.1 No caso de alumnos coa materia pendente, aínda que estean matriculados nos dous cursos, asistirán obrigatoriamente ó curso inferior. Só no caso de que o profesor vexa posible a recuperación da materia antes da fin de curso, recomendarase a asistencia a ambos cursos, podendo deixar de asistir ó curso inferior no momento que sexa avaliado positivamente deste. Cando o profesor da materia pendente non sexa o mesmo que a do curso actual, farase constar no seguimento mensual da programación a evolución do alumno na materia pendente.

9.2.4.2.2 O alumnado que non acade a cualificación mínima de 5 na primeira ou segunda avaliación será informado ó longo do curso das medidas de recuperación adecuadas segundo o caso como pode ser a asistencia a titarías, clases de reforzo, fichas de exercicios de reforzo, recuperación de traballos atrasados, etc...

9.2.4.2.3 O alumnado que falte reiteradamente ás clases terá dereito a dúas probas, unha ordinaria e outra extraordinaria no caso de non superar a ordinaria.

9.2.4.3 Proba ordinaria

No caso de non acadar os mínimos esixibles ou ter faltado ás clases, o alumnado terá dereito a unha avaliación alternativa nos dez días anteriores á avaliación do terceiro trimestre, que será a que o/a profesor/a considere oportuna segundo os diferentes casos.

Os alumnos serán cualificados polo seu profesor ou profesora logo de realizada a proba, proba á que poderán asistir outros profesores do departamento en calidade de observadores coordinados pola xefatura do mesmo, que á súa vez actuará en coordinación coa xefatura de estudos.

O alumnado implicado deberá realizar unha proba teórico-práctica en unha ou varias sesións en datas e horas que se indicarán no momento oportuno. Dita proba constará de varias partes correspondentes ás distintas seccións de contidos da programación vixente para o presente curso, tendo en conta os obxectivos e criterios de avaliación reflectidos na mencionada programación (dispoñible na páxina web do centro, na conserxería ou solicitándoa directamente á xefatura de departamento).

O alumnado deberá demostrar o seu coñecemento de todos e cada un dos contidos mínimos (tamén reflectidos na programación) do curso correspondente.

Procedemento da proba

O alumnado implicado realizará un ou varios exercicios de cada un dos catro apartados nos que se divide a materia (lectura rítmica, entoación, teoría e ditado) tomando sempre como referencia os libros de texto vixentes.

Cualificación do exame da proba ordinaria:

A cualificación outorgada corresponderá á suma da parte proporcional da nota obtida en cada un deses apartados (40% lectura rítmica, 25% entoación, 15% ditado e 10% teoría).

9.2.4.4 Proba extraordinaria

O alumnado que na avaliación ordinaria non acade a cualificación mínima de 5 por non ter cumprido cos mínimos esixibles terá dereito a unha proba extraordinaria.

Os alumnos serán cualificados polo seu profesor ou profesora da materia pendente lago de realizado un exame. Nesta proba os alumnos e alumnas deberán demostrar o coñecemento de tódolos aqueles conceptos que estean especificados no correspondente informe que irá anexo ó boletín de cualificacións. No devandito anexo estará especificado tamén o procedemento do exame. O alumnado deberá acollerse ós libros de texto vixentes durante o curso. Os criterios de cualificación serán os mesmos que na convocatoria ordinaria.

9.2.5 Recursos didácticos

Os recursos desexables en calquera aula de Linguaxe musical son: piano, instrumental Orff, equipo de son con altosfalantes, ordenador con conexión a internet e canón de vídeo, micrófono para gravación de son e/ou cámara de vídeo e pizarra dixital Dado que non tódalas aulas dispoñen do mesmo equipamento o uso dos recursos quedará supeditado á súa dispoñibilidade.

O libro de texto a empregar será Ritmo y Lectura 3 y 4. Encarnación López Arenosa. Ed. Real Musical

En canto a recursos dispoñibles online podemos destacar:

- www.youtube.es
- www.teoria.com

10. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Seguindo as instrucións que se recollen no artigo 2º da orde do 8 de Febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música na Comunidade Autónoma de Galicia, e que indican que *"T...ja avaliación terá un carácter formativo e orientador do proceso educativo e proporcionará unha información constante que permita mellorar tanto os procesos coma os resultados da intervención educativa[. ...]"*, este departamento leva a cabo unha tripla avaliación: do proceso de aprendizaxe (que se desenvolveu no apartado correspondente de cada curso), da programación didáctica e da nosa labor docente.

O seguimento e avaliación das programacións será rexistrado por cada docente e tratado nas reunións periódicas do departamento, quedando constancia na acta daquelas desviacións e modificacións acordadas. Estas ideas e propostas de mellara serán incluídas na memoria final do departamento, xa que servirán de base para a elaboración da programación didáctica do vindeiro curso.

Por outra banda, a misión da Comisión de Coordinación Pedagóxica será a de garantir que as programacións didácticas dos distintos departamentos presenten coherencia secuencial entre todas elas, e indicar, se é o caso, as modificacións pertinentes que deberán ser realizadas polos departamentos.

Dende o Departamento de Tecla para avaliar a nosa programación didáctica teremos en contaos seguintes aspectos:

- **Obxectivos:** Adecuación ás necesidades específicas do alumnado e do Proxecto Educativo do Centro
- **Contidos:** Validez na súa elección con respecto aos obxectivos plantexados e adecuación ao nivel do alumnado
- **Actividades:** Atención á diversidade das capacidades e adecuación aos intereses do alumnado e aos seus ritmos de aprendizaxe
- **Criterios metodolóxicos:** A adecuación e coherencia dos mesmos
- **Os medios e recursos:** Avaliación dos criterios para a elección dos medios e recursos didácticos e a súa adecuación aos obxectivos propostos.
- **A avaliación:** Comprobarase a idoneidade e a adecuación entre criterios de avaliación, técnicas e procedementos, así como entre os criterios de avaliación, contidos e obxectivos
- **O alumnado:** A relación co alumnado, ademais do clima de convivencia e traballo.

11. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

Do mesmo xeito que se indica no punto anterior, a avaliación do labor docente supón un dos tres elementos a avaliar dentro do noso sistema educativo xunto co proceso de aprendizaxe e a programación didáctica.

Será misión do profesorado realizar a análise dos datos que obteña trala avaliación do alumnado e da programación didáctica para realizar as diferentes adaptacións ou adecuacións das estratexias metodolóxicas co fin de mellorar os resultados acadados.

Para levar a cabo este proceso contarase tamén coa análise das enquisas de satisfacción do alumnado como vía alternativa ás clases para obter datos directos relativos á súa función.

Nas reunións do departamento trataranse todos estes puntos ademais dos que o profesorado considere relevantes, sen descoidar aspectos como os recursos materiais e persoais dos que dispón o propio departamento para ofrecer unha ensinanza de calidade, trasladando á Comisión de Coordinación Pedagóxica todo aquilo que se estime oportuno.

12. ANEXOS

12.1 Probas de acceso 1º de grao profesional

Consultar o documento de información das probas de acceso ao centro .

12.2 Probas de acceso a outros cursos.

Consultar o documento de información das probas de acceso ao centro.